

Jak gmina może zarobić na bezprawnym zasiedzeniu oraz jakie są jej prawa i obowiązki? Kiedy i za jaki okres wstecz można naliczyć opłatę za bezumowne korzystanie z gruntu? Jak postępować w przypadku roszczeń i się przed nimi bronić? Jakie mogą być roszczenia związane ze służebnością przesyłową?

Wideoszkolenie PCC Poland skierowane do osób zajmujących się zasiedzeniami nieruchomości gminnych i miejskich, bezprawnym zajęciem nieruchomości, regulacją stanów prawnych i ustanawianiem służebności od przedsiębiorstw przesyłowych

Jak sobie radzić z bezprawnym zajęciem nieruchomości?

Podczas praktycznego videoszkolenia z praktykiem z UM Kraków dowiedzą się Państwo, jakie są mechanizmy ochrony gruntów gminnych przed zasiedzeniem, jak regulować stany prawne nieruchomości i co robić w przypadku bezumownego korzystania z nieruchomości gminy. Powiemy, jak można nie dopuścić do zasiedzenia i zaniedbań w zakresie ewidencjonowania stanu posiadania mienia publicznego oraz co zrobić, jeśli ktoś stara się o zasiedzenie. Nawet jeśli korzystają Państwo z usług adwokata czy radcy prawnego, warto wziąć udział w tym praktycznym szkoleniu, ponieważ podpowiemy też, jak przygotować dowody, gdzie szukać potrzebnych dokumentów i jak przygotować dokumenty do sądu.

W programie m.in.:

- Jak gmina może zarobić na bezprawnym zasiedzeniu?
- Kiedy można naliczyć opłatę za bezumowne korzystanie z gruntu? Czy złożenie wniosku do sądu o zasiedzenie służebności uniemożliwia naliczenie opłaty za bezumowne korzystanie?
- Za ile lat wstecz gmina może naliczyć opłatę za bezumowne korzystanie?
- Jakie są możliwości przerwania biegu zasiedzenia - omówienie wszystkich możliwych
- Czy z tytułu zasiedzenia służebności właściciel gruntu otrzyma jakieś odszkodowanie?
- Jak gmina może uniknąć roszczeń mieszkańca, który składa wniosek o zwrot za korzystanie z jego terenu (dotyczy sieci przesyłowych, urządzeń należących do gminy, które przebiegają przez nieruchomość mieszkańca)?
- Jak pozyskać tytuł prawnych do urządzeń przesyłowych na nieruchomościach wspólnych - wspólnoty mieszkaniowe, spółdzielnie?

Wzory pism, jakie otrzymają uczestnicy:

[Wzory umów na służebność przy realizacji inwestycji przez gminę na działkach prywatnych](#)

Szczegółowy program szkolenia:

Pytania, na które odpowiedzieliśmy podczas ostatniej edycji szkolenia:

- W jaki sposób można pozbyć się kontenerów na odzież postawionych na działkach gminnych bez tytułu prawnego? Firmy nie chcą ich usunąć.
- W sezonach letnich nieruchomość była dzierżawiona na rekreację i ogródki przydomowe. Z czasem dzierżawcy ogrodzili te części nieruchomości i je zaadaptowali. Co roku opłacali umowę dzierżawy na

sezon letni do 3 miesięcy, ale po sezonie nie rozbierali płotów, altan i nie oddawali nieruchomości, a z nich korzystali. Co roku otrzymywali bezumowne zajęcie gruntu, co trwało około 20 lat.

Nieruchomość, która była dzierżawiona została sprzedana i pojawił się problem z dzierżawcami, ponieważ nie chcieli uprzętać terenu. Co można zrobić w tej sytuacji?

- Gmina zrealizowała rewitalizację parku w ramach projektu unijnego, za który nie może pobierać korzyści majątkowych z rewitalizowanych nieruchomości przez okres 5 lat. Na nieruchomości pojawili się posiadacze samoistni. Znamy nazwiska, ale mamy obawy co do umowy o dofinansowanie. Nie wiemy czy policzenie bezumownego korzystania z gruntu nie naruszy warunków umowy. Wzywanie do wydania nieruchomości nic nie daje. Co możemy zrobić w takim przypadku?
- W jakim trybie i na jaki okres zawierać umowy z posiadaczem samoistnym? Czy powinien być przeprowadzony przetarg?
- Kończy się długoletnia umowa z wieloletnim dzierżawcą. Dzierżawca przegapił termin złożenia wniosku o kontynuację umowy. Powstanie 3 miesięczny okres bezumowny. Czy musimy wystawić bezumowne zajęcie gruntu czy wystarczy podpisać umowę z terminem obowiązywania od dnia zakończenia poprzedniej umowy?
- Czy umowa dzierżawy skutecznie przerywa bieg zasiedzenia, skoro nie jest czynnością przed sądem?

Nowości w programie

- Jak postępujemy w przypadku problemów z ustaleniem miejsca zamieszkania osoby, która zajęła nieruchomość gminy bez tytułu prawnego?
- Jak postępujemy ze zbieraczami, którzy gromadzą śmieci w garażach, nie chcą ich usunąć ani rozebrać garażu? Czy gmina ma prawo usunąć garaż położony na swoim gruncie?
- Jakie są opłaty w przypadku wycofania wniosku sądowego o zasiedzenie?
- Za jaki okres wstecz można naliczyć wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości?
- Czy można zasiedzieć zabytkowy park, skwer miejski lub tereny związane z melioracjami?
- Czy możemy negocjować wysokość bezumownego, jeżeli ze stawek czynszu wychodzi wysoka kwota, a bezumowny użytkownik nie chce zapłacić?
- Czy możemy obciążyć bezumownego użytkownika za umieszczenie tablic reklamowych na terenie miejskim?
- Czy Prawo wodne określa, że w określonej linii od zbiornika nie można zasiedzieć działki? Ile metrów od linii brzegowej?
- Czy niereagowanie na zajmowanie gruntu to umowa dorozumiana (przez przemilczenie)? Co należy zrobić w takiej sytuacji.
- Czy gmina powinna wypowiedzieć przyzwolenie na korzystanie nieruchomości na piśmie w przypadku umowy przez przemilczenie? Czy gmina powinna wezwać tylko do uregulowania kwestii prawnych?
- Sygnatury przykładowych orzeczeń dot. naliczenia bezumownego za 3 letni okres bezumownego w związku z prowadzoną przez gminę działalnością gospodarczą.
- Co z VAT-em od bezumownego korzystania w sytuacji, kiedy sprawa zostanie skierowana do sądu?
- Jak postąpić w sytuacji, gdy gmina płaci podatek od nieruchomości, którą zajmuje ktoś inny?
- Czy w momencie, gdy jest prowadzone postępowanie w sądzie o zasiedzenie części nieruchomości, to można dokonać podziału części nieobjętej wnioskiem o zasiedzenie?
- Jak postępować z byłym użytkownikiem wieczystym, który nie chce opuścić nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym?
- Czy po zmianie celu prawa użytkowania wieczystego na mieszkaniowy przysługuje zmiana na

własność?

- Co w przypadku, gdy firma sprowadza odpady, mimo że nie ma na pozwolenia na zajęcie działki gminnej?

Najbardziej problematyczne przypadki w związku z zasiedzeniami

- Jak postępować z nieuregulowanymi nieruchomościami po wygaśnięciu użytkowania wieczystego?
- Jak postępować z nieuregulowanymi nieruchomościami chwilę przed wygaśnięciem użytkowania wieczystego?
- Co zrobić, gdy zostało wysłane wezwanie do sądu, ale ktoś się nie pojawia, sąd sprawę umarza - co robić dalej?
- Czy można rozwiązać umowę użytkowania wieczystego przed czasem?
- Zmieniło się użytkowanie wieczyste we własność - co można zrobić z osobą, która nie dba o nieruchomość?
- Kiedy gmina może zasiedzieć?
- Co gmina może zasiedzieć?
- Jak sobie radzić z bezprawnym zajęciem?
- Jak gmina może zarobić na bezprawnym zasiedzeniu?
- Jak sprawnie uzyskać dostęp do archiwalnych dokumentów, aby móc przedłożyć je do sądu?
- Czy zawarcie umowy dzierżawy/najmu przerywa bieg terminu zasiedzenia?
- Kiedy można naliczyć opłatę za bezumowne korzystanie z gruntu? Czy złożenie wniosku do sądu o zasiedzenie służebności uniemożliwia naliczenie opłaty za bezumowne korzystanie?
- Za ile lat wstecz gmina może naliczyć opłatę za bezumowne korzystanie?
- Jak rozpocząć regulację statusu urządzeń przesyłowych, będących już na nieruchomościach gminnych?
- Jak skutecznie uzyskać informację od przedsiębiorstwa przesyłowego na temat sieci usytuowanych na gruntach gminnych?
- Jak pozyskać tytuł prawny do urządzeń przesyłowych na nieruchomościach wspólnych - wspólnoty mieszkaniowe, spółdzielnie?
- Jak wyliczyć wynagrodzenie za ustanowienie służebności przesyłu?
- Jak wyliczyć wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości?
- Czy okres, na jaki można zawrzeć umowę obligacyjną jest regulowany w prawie? Co w przypadku umowy nienazwanej? W przypadku umowy dzierżawy zgodnie z ustawą o gospodarce nieruchomościami umowy można zawierać do trzech lat na podstawie zarządzenia wójta. Czy powyżej trzech lat trzeba za każdym razem podejmować uchwałę rady gminy?
- Czy bieg zasiedzenia nie powinien być liczony od ustawy komunalizacyjnej z maja 1990 roku?
- Czy z tytułu zasiedzenia służebności właściciel gruntu otrzyma jakieś odszkodowanie?
- Jak gmina może uniknąć roszczeń mieszkańca, który składa wniosek o zwrot za korzystanie z jego terenu (dotyczy sieci przesyłowych, urządzeń należących do gminy, które przebiegają przez nieruchomość mieszkańca)?
- Jakie są tytuły prawne do nieruchomości? Kto ponosi koszty operatu szacunkowego? Kiedy nie ustanawiamy służebności?

Ustanawianie służebności przesyłu. Jak skutecznie zabezpieczyć interes gminny w umowie ustanowienia służebności? Jaki jest stosunek procedury wywłaszczenia do procedury

ustanowienia służebności?

- Kiedy można ustanowić służebność przesyłu, a kiedy można zawrzeć umowę dzierżawy czy użyczenia?
- Jakie są roszczenia związane ze służebnością przesyłu?
- Czy można ustanowić nieodpłatnie służebność przesyłu?
- Czy można ustanowić służebność na użytkowaniu wieczystym?
- Kiedy roszczenie z tytułu służebności przesyłu przedawnia się?
- Czy gminę można uznać za przedsiębiorcę przesyłowego?
- Czy można ustanowić służebność na drodze?
- Jaka powinna być szerokość pasa służebności przesyłu?
- Co powinno zawierać wynagrodzenie za ustanowienie służebności?
- Jak szybko weryfikować operaty szacunkowe określające wartość służebności przesyłu?
- Jak skutecznie zabezpieczyć interes gminny w umowie ustanowienia służebności?
- Jak uzyskać większy dochód ze służebności?
- Jak przeprowadzić postępowania dotyczące ustanowienia służebności dla nowo realizowanych inwestycji?
- Ile czasu zostało do zasiedzenia służebności przesyłu przez spółki przesyłowe na nieruchomościach gminnych?
- Od kiedy liczymy bieg terminu zasiedzenia służebności na nieruchomościach gminnych?
- Jak bronić się przed zarzutem zasiedzenia służebności przez spółki przesyłowe na nieruchomościach gminnych?
- Jak bronić się przed roszczeniem o zapłatę wynagrodzenia za bezumowne korzystanie?
- Jak właściwie przeprowadzić postępowanie administracyjne w trybie art. 124 i nast. UGN (Ustawa o gospodarce nieruchomościami)?
- Jaki jest stosunek procedury wywłaszczenia do procedury ustanowienia służebności?
- Czy inwestor może wymusić podpisanie umowy na służebność przesyłu przed wnioskiem na umieszczenie urządzenia? Jak wydać decyzję w tej sytuacji?
- Kiedy powinien być złożony wniosek o ustanowienie służebności pod planowane inwestycje – gdy już jest pozwolenie na budowę, czy może wcześniej w momencie koncepcji tej budowy?
- Jakie są zasady ustalania odszkodowań za bezumowne korzystanie?
- Co zawrzeć w porozumieniu z właścicielami gruntów a osobą, na którą tę służebność należy ustanowić?
- Właściwe usytuowanie służebności przesyłu w procesie umieszczenia urządzeń sieciowych na cudzym gruncie
- Zasady ustanawiania służebności przesyłu na gruntach stanowiących przedmiot: własności wspólnoty mieszkaniowej albo gruntowej oraz będących w zarządzie lasów państwowych, współwłasności ułamkowej lub ustawowej

Czy opłaca się gminie starać o uregulowanie służebności nieustalonej wcześniej, np. w sytuacji gdy firmy powołują się na zasiedzenie?

- Czy przy sprawach związanych z udostępnianiem terenów prywatnych na inwestycje służące mieszkańcom, czy możemy załatwiać sprawę tylko na drodze dobrych relacji z ludźmi?
- Umowa dzierżawy: kiedy stosować, w jakich sytuacjach?
- Czy umowa na służebność przesyłu może nastąpić w drodze decyzji administracyjnej?
- Czy służebność może być ustanowiona na czas nieokreślony?
- Czy jest możliwe, aby gmina podpisywała umowy tylko na bezpłatne korzystanie?

- Jak interpretować zapisy k.c.?
- Jak postąpić w przypadku działki, która stanowi współwłasność kilku podmiotów w tym gminy, na której zlokalizowany jest np. gazociąg, natomiast pozostali właściciele - w tym przypadku osoby prywatne - nie wyrażają zgody na ustanowienie służebności (pozostali właściciele są z odległych miejscowości, nie chce im się angażować w tę sprawę, ewentualne zyski są zbyt małe). Gmina już przyjęła stosowne uchwały natomiast nie może tej sprawy zakończyć
- Czy w umowie na służebność przesyłu gmina może zawrzeć zapis np. z gazownią, zakładem energetycznym, że w przypadku przebudowy odcinka, zakład ten ma obowiązek przenieść urządzenia przesyłowe w inne miejsce ponieść koszty tej inwestycji (np. z powodu przebudowy czy zmiany zagospodarowania terenu przez gminę)?
- Co w sytuacji, kiedy służebność przesyłu została ustalona w formie umowy służebności drogi koniecznej np. na linię energetyczną?
- Procedura ustanawiania służebności przesyłu
- Wzory umów na służebność przy realizacji inwestycji przez gminę na działkach prywatnych
  - Czy w 2006 r. były już podstawy do ustanowienia służebności przesyłu?
  - Czy taką umowę można rozszerzać? Dotyczy np. słupów energetycznych, a konkretnie uszczegółowienia w zakresie dostępu w przypadku awarii, konserwacji, w jakim pasie technologicznym bez rozwiązywania poprzedniej
  - Czy to jest zgodne z prawem? Czy właściwe byłoby zawarcie kolejnej?
- Czy w akcie notarialnym na służebność musi być podana kwota wynagrodzenia? Jak ustosunkować się do propozycji inwestora, aby w akcie notarialnym wpisać bezpłatne korzystanie, a wynagrodzenie zostanie wypłacone później bez tego zapisu? Jako powód braku zapisu inwestor podaje, że właściciele działek - w tym gmina - będą zobowiązani zapłacić podatek od wzbogacenia
- Jak postępować w przypadku roszczeń i chęci uregulowania spraw dotyczących umieszczania urządzeń przez firmy energetyczne w latach 60 i 70, w przypadku braku dokumentacji w gminach?
- Egzekwowanie kosztów służebności przesyłu od wybudowanych 20, 30 i więcej lat temu sieci elektroenergetycznych
- Zasiedzenie służebności - przykłady orzecznictwa
- Czy opłaca się gminie starać o uregulowanie służebności nieustalonej wcześniej np. w sytuacji, gdy firmy te powołują się na zasiedzenie?
- Kiedy można zastosować pojęcie zasiedzenia i co to oznacza dla gmin?
- Jakie przesłanki są potrzebne, aby sprawa uległa przedawnieniu 20, 30 lat wzwyż?
- Czy przed 1990 r. państwowy zakład energetyczny mógł zasiedzieć grunty, czyli jeszcze przed ich skomunalizowaniem? Czy zasadne w tej sytuacji jest staranie się gmin o odszkodowanie od zakładów energetycznych, za korzystanie przez nie z gruntów gminnych?
- Czy gminy jako jednostki samorządu terytorialnego prowadzą działalność gospodarczą? Ważne w przypadku ubiegania się o ustanowienie służebności przesyłu wstecz
- Jak postępować w przypadku innych umów, np. na elektrownie wiatrowe?
- Służebność przesyłu a nieuregulowany stan prawny - rozbieżność KW ze stanem faktycznym, brak możliwości ustalenia właściciela gruntu lub miejsca jego pobytu - sposoby działania
- Jakie są możliwości pozyskania informacji czy dana nieruchomość jest obciążona służebnością, w przypadku gdy w dziale III brak wpisu, a nie mamy dostępu do aktu notarialnego? Czy jest jeszcze jakiś dokument potwierdzający, że dana nieruchomość została obciążona służebnością bądź na jej rzecz została ustanowiona służebność? Gdzie szukać tych dokumentów?
- Czy zasadne jest ustanawianie odpłatnej służebności, w przypadku wykonania przyłączy np. wodociągowych na działkach gminnych, w których biegnie sieć, na rzecz właścicieli działek

- przyległych, którzy takie przyłącze wykonują do prywatnej posesji? Jaka powinna być procedura i stanowisko gminy w przypadku wykonywania przyłączy na działkach nie będących drogami?
- Co, jeśli prywatna osoba wykona przyłącze kanalizacyjne na swój koszt - czy później musi przekazać je na własność gminie lub spółce wodnej?
  - Czy inwestor może dokonać przesyłu na drogach wewnętrznych i publicznych żądając dzierżawy tych terenów - np. gmina chciałaby wydać decyzję administracyjną, ponieważ obawia się, że inwestor posiadając umowę dzierżawy np. ogrodzi teren i mieszkańcy nie będą mieli dostępu do swoich posesji - jakie zagrożenia?
  - Jak zastosować przepisy k.c. w przypadku służebności przesyłu na drogach wewnętrznych?
  - Zasady ustanawiania służebności na drogach - dlaczego nie ustanawiamy służebności przesyłu na drogach publicznych?
  - Jak bronić się przed warunkami, jakie zakład energetyczny bądź gazownia narzuca gminie po podpisaniu umowy np. inwestorzy nie kontaktują się z gminą i nie informują o swoim wejściu w pas drogowy podczas prac? Zakres kompetencji i możliwości gminy
  - Przymusowe wejście przedsiębiorstwa przesyłowego na grunt w celu realizacji inwestycji przy braku zgody właściciela

Jak wyliczać wartości w operatach? Czy należy sporządzić operaty szacunkowe na koszt właściciela nieruchomości oraz zamówić właściwe dokumenty, a następnie obliczoną wartość służebności przesyłu (dodać do tego koszty operatu i dokumentacji) przedstawić właścicielowi sieci?

- Kto będzie ponosił koszty wyceny np. w przypadku inwestora, który przez działki gminne i osób prywatnych chce przeprowadzić linie energetyczne?
- Jak sobie radzić z naliczaniem stawek za służebność przesyłu? Jakie zasady obowiązują gminy? Brak wytycznych przy naliczaniu stawek - czy gmina może sama ustalić stawki?
- Jak ocenić oszacowanie wartości służebności przesyłu wykonanej przez rzeczoznawcę - są różne wytyczne, różne podejście; czy gmina jest zobowiązana zapoznać się z wyceną, zaakceptować ją lub nie?
- Różnice między wynagrodzeniem a odszkodowaniem
- W jaki sposób „przymusić” właściciela sieci do ustanowienia służebności na działkach gminnych? Była zgoda na umieszczenie sieci w działkach gminnych lecz nikt nie zastanawiał się nad regulacją prawną sieci i nie podjęto do tej pory działań mających na celu ustanowienie służebności przesyłu. Jakie mamy możliwości „przymuszenia” właściciela sieci do przystąpienia do aktu notarialnego (poza oddaniem sprawy do sądu)?
- Jak jest ryzyko ustanowienia służebności wstecz, uregulowania prawne, jakie straty?
- Jakie narzędzia prawne posiada gmina do wyegzekwowania od przedsiębiorcy ustanowienia służebności?
- Co w przypadku, gdy kiedyś właściciel nie miał żadnych pretensji, a teraz żąda ustanowienia służebności (w jakich sytuacjach i przedziałach czasowych)?
- Jak przygotować się do roszczeń o zapłatę lub usunięcie urządzeń przy starym przebiegu na gruntach prywatnych? Ile jest czasu jest na dochodzenie roszczeń, jakie dodatkowe warunki trzeba spełnić, jak postępować, kiedy zmienił się właściciel działki?
- Cel publiczny - co kryje się pod tym pojęciem? Jakie opłaty obowiązują w przypadku inwestycji celu publicznego?
- Kiedy możemy mówić o celu publicznym, jakie wytyczne i wymagania przy ustanawianiu służebności przesyłu?

- Wycena nieruchomości do celów naliczania opłaty za służebność w przypadku bezumownego korzystania z gruntu
- Omówienie wzorów uzgodnień przy wejściu inwestycji celu publicznego na działki prywatne
- Jakże zasady jeżeli przechodzi przez mienie komunalne?
- Jakże umowy zastosować w tym konkretnym przypadku, czy umowę o udostępnienie gruntu, czy umowę o służebność przesyłu, czy może akt notarialny?
- Jakże opłaty obowiązują czy gmina może sama ustalić stawki?

Jaka powinna być forma udostępniania terenu?

- W jaki sposób zastosować przepisy ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami – co jest w niej zawarte, z czym mogą być problemy? Ustawa nie mówi o wszystkim jest bardzo niespójna
- Czy w przypadku np. zakładu energetycznego możemy mówić o udostępnieniu terenu ze względu na „cel publiczny”?
- Co zrobić w przypadku braku zgody mieszkańca na kanalizację? Mieszkańcy chcą kanalizacji ale nie przez swoje działki
- Jak postępować w przypadku, gdy np. okazało się, że współwłaścicielka wcześniej uzgodniła przebieg sieci a teraz żąda jej przeniesienia? Wyroki w podobnych sprawach są różne. Jakże wytyczne?
- Konkretne strefy ochronne dla danych sieci, np. przewodu niskiego napięcia biegnącego w ziemi
- Na jakiej podstawie przyjmuje się szerokość pasa eksploatacji dla konkretnych sieci – w przypadku służebności przesyłu?
- Czy dokładnie trzeba określać trasę przebiegu inwestycji?
- Czy planowane są zmiany prawne dotyczące korytarzy przesyłowych?
- Zdefiniowanie pojęcia przedsiębiorcy
- Sieci i przyłącza - definicje i zastosowanie
- Czy w procesie ustanawiania służebności przesyłu występuje pomoc de minimis?
- Przygotowanie procedury dotyczącej prowadzenia postępowania w sprawie ustanowienia służebności przesyłu
- Uchwała rady o zasadach gospodarowania mieniem
- Wygospodarowanie etatu w budżecie gminnym potrzebnego do prowadzenia postępowań o ustalenie służebności
- Zabezpieczenie środków w budżecie gminy na rzeczoznawcę
- Ustalenie stanu prawnego nieruchomości
- Wyłonienie rzeczoznawcy w trybie zamówień publicznych
- Jakże są możliwości przerwania biegu zasiedzenia, omówienie wszystkich możliwych

Prowadzący:

Zofia Kuryśko - Zastępca Dyrektora Wydziału Skarbu Miasta w Urzędzie Miasta Krakowa. Do zakresu jej obowiązków należą sprawy związane z ochroną prawa własności nieruchomości Gminy Miejskiej Kraków, Miasta Krakowa - miasta na prawach powiatu oraz Skarbu Państwa. Zajmuje się zbywaniem nieruchomości, w tym zbywaniem na rzecz najemców lokali mieszkalnych i użytkowych, ustanawianiem ograniczonych praw rzeczowych (służebności gruntowych, przesyłu), zawieraniem umów dzierżaw, regulacją stanów prawnych gruntów zajmowanych pod ogródki działkowe, znoszeniem współwłasności nieruchomości, regulacją terenów zajętych przez wspólnoty mieszkaniowe. Doktor nauk społecznych w

dyscyplinie nauki o polityce i administracji. Jest autorem publikacji z zakresu gospodarki nieruchomościami sektora finansów publicznych. Od ponad 30 lat pracownik samorządowy. Ukończyła studia na Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, na kierunku geodezja i kartografia, specjalność geodezja w gospodarce nieruchomości oraz specjalność szacowanie nieruchomości i kataster, studia podyplomowe z zakresu szacowania nieruchomości, studia na kierunku zarządzanie w administracji publicznej oraz studia doktoranckie na kierunku nauki o polityce.

Miasto Kraków jest prekursorem zastosowania instytucji służebności przesyłu do regulacji tytułów prawnych przedsiębiorstw przesyłowych do nieruchomości gminnych i Skarbu Państwa. Jako pierwsze zastosowało formę sądowego zaważania do próby ugodowej, jako trybu wyeliminowania stanu bezumownego korzystania gruntów gminnych przez przedsiębiorstwa przesyłowe. Zainicjowało podjęcie szeregu działań związanych z doprowadzeniem do uregulowania przez przedsiębiorstwa przesyłowe tytułów prawnych do zajmowanych nieruchomości gminnych oraz Skarbu Państwa pod ciągą przesyłowe. Opracowało zasady i procedury, które pozwoliły na sprawne przeprowadzenie postępowań z tego zakresu. Skuteczność działania Wydziału Skarbu Miasta Urzędu Miasta Krakowa doprowadziła do uzyskania dochodu do budżetu gminy z tytułu ustanowionych służebności przesyłu w kwocie **154,5 mln**. Wydział Skarbu Miasta zawarł **1850 aktów notarialnych** regulując tytuły prawne przedsiębiorstw przesyłowych do **3083 działek**. W ramach prowadzonej ochrony prawa własności gruntów gminnych złożono **1460 wniosków** do Sądu o zawarcie ugody oraz w **ponad 300 sprawach** wniesiono powództwo o wydanie lub uregulowanie tytułu prawnego do zajmowanych nieruchomości.

Terminy i szkolenia

Data: 23 marca 2023 10:00-15:00

Miejsce: Wideoszkolenie

Data: 29 maja 2023 10:00-15:00

Miejsce: Wideoszkolenie

Data: 07 sierpnia 2023 10:00-15:00

Miejsce: Wideoszkolenie

Data: 23 listopada 2023 10:00-15:00

Miejsce: Wideoszkolenie

Prawa autorskie do niniejszego programu przysługują Private Corporate Consulting Sp. z o.o. Udostępnianie, kopiowanie i przerabianie niniejszego programu bez pisemnej zgody Private Corporate Consulting Sp. z o.o., zagrożone jest odpowiedzialnością karną oraz cywilną